

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dvbivm I. De etymologia hujus nominis Regula, & de definitione nostræ Regulæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

SECUNDA PARS DE TITULO, ET ALIIS PRÆ- FATIONIBUS REGULÆ,

NOBIS AB ALBERTO PATRIARCHA HIEROSOLY-
MITANO TRADITÆ.

Argumentum secunde partis.

PRÆMISSIS Regulis, alijsque majorum nostrorum institutionibus, antequam Alberti Regulam commentariis exponamus; opera pretium existimamus, quadam alia in hac secunda parte præfatione, quæ sunt veluti præfationes eorum, quæ in hoc opere tractanda sunt, Decretis igitur à titulo sive inscriptione Regula initium sumere.

Titulus autem hic initio Regulæ præfixus habetur:

Regula Fratrum beatæ MARIÆ Virginis de monte Carmeli.

Vnt autem hæc verba non Regulæ pars, sed potius superscriptio, siue rubrica eorum, quæ in Regula continentur. Quare sicut prudenter jurisperiti, qui aliquem juris titulum explanare aggrediuntur, prius rubricam, siue inscriptionem, veluti primam januam ad ceterorum cognitionem aperire consueverunt; ita nos non abs re à regulæ titulo, & inscriptione ordiemur: ut ceteris rebus, quæ in Regula continentur, majorem lucem, ac claritatem afferamus. Igitur circa hunc titulum tota hæc introductio conversabitur primò de etymologia hujus nominis *Regula*, de Authore, & tempore, deinde de titulo beatæ MARIÆ Virginis, quo insignitur, de ejus (supra alias Regulas) perfectione, de scopo siue fine (quem logici objectum appellant,) ac tandem de ejus obligatione differemus. Hæc enim sunt, quæ circa nostram Regulam, antequam ejus litteram exponamus, præcognosci debent.

D V B I V M I.

De etymologia hujus nominis *Regula*, & de definitione nostræ Regulæ.

NOmen hoc quàm latissimè patet, & varijs acceptionibus apud variarum artium professores gaudere solet. Quare æquivocum, & multiplex illud appellat Archidiaconus *distinct. 3. Cap. Regula*. Omnia vero à alijs significationibus, de quibus latè tractant juris interpretes in *l. 1. de reg. jur. & dict. Cap. Regula*, eas tantùm hoc loco adducam, quæ in aliquo sensu adaptari possunt Regulae Religionum.

*Archidiaconus
Isidor.
Ca. canon. & 6.
Regul. d. 3.
Variæ nominis
Regulæ*

Primò igitur, ut Isidorus *lib. 6. etymologiarum cap. 16.* & refertur *dist. 3. Cap. canon. & c. Regula*, affirmat, id quod Latine *regula* dicitur, Græcè *canon* nuncupatur. Est autem regula ab eo dicta, quòd rectè ducit, neque aliquem aliofatum trahit. Alij vero, quorum Isidorus *ibidem* meminit, regulam dictam existimant, vel ab eo, quod regat; vel eo,

quod formam bonè vivendi præbeat: vel quòd distortam, pravumque corrigat. Hæc Isidorus. *acceptio-
tiona
expo-
nuntur.*

Simitur præterea regula pro brevi, & compendiosa præceptione retum, ut colligitur ex *Cap. quæro 11. q. 1.* & sentit Archidiaconus, ut supra: quæ acceptione omnes artes proprijs funguntur regulis: habent enim Grammatici, Medici, Jurisperiti, ac alij in suis facultatibus proprias regulas, quibus, veluti quibuldam suæ artis dogmatibus, instruuntur, ac informantur. *Cap. quæro 11. q. 1.*

Juxta has Regulæ acceptiones non incommodè Religiosorum Regula usurpari potest. Et ut à prima, quæ *Regula* pro *Canone* sumitur, incipiam, non est dubium, ob hanc Regulæ cum Canone affinitatem, siue, ut proprius loquar, identitatem, olim Canonicos Regulares fuisse appellatos à *Canone* siue *Regula*: quia communem quandam vitæ Regulam, institutumque observabant. Ideoque Canonici Regulares sunt nuncupati: in quo etiam sensu canonicè vivere dicuntur à Gregorio *Cap. quoniam 12. questione 1.* qui communem, & Regularem vitam profitentur, Cui etiam nominis appellationi adhæsit Justinianus *novella 59.* ubi quasdam mulieres, quia communem vitam, & *Cap. quoniam 12. q. 1. Justinianus.*

Regu-

Ludo. Vi-
vis. Na-
varrum.
Regulam tenebant, Canonicis appellavit. Et quamvis Ludovicus Vives (teste Navar. *Cap. cui portio num. 2.*) in hac Canonicorum Regularium nomenclatura bactologiam, (hoc est, inutilem ejusdem nominis repetitionem) committi asserat: & ob Græci sermonis imperitiam, hanc fuisse in vulgo introductam etymologiam contendat, ignorante, utriusque nominis non abhorret Duarenus *de beneficijs lib. 1. Cap. 18.* quare ibi Canonicos potius fuisse dictos à Canone, hoc est, à pensione, sive annona, quæ ipsis pro stipendio, & mercede distribuebatur, existimat. Canonicam enim, ac certam, ut ipse asserit, ordinariamque pensionem ipsi tantum in Ecclesia accipiebant, cum ceteris clericis non certa portio ex incertis, & contingentibus oblationibus, quæ fiebant in Ecclesia, contingeret: quare illi Regulares Canonici sunt dicti, hi verò minimè: tamen à communis sententia, & recepta Canonicorum regulatum etymologia non esse recedendum existimo, præsertim cum œcumenica concilia, & summi Pontifices sic passim eos appellent. Ea verò, quæ opponunt prædicti Auihores, non satis cautè fuisse objecta, & graviter demonstrant Covarruvias, Joannes de Miravalle, Joannes Trullo, & alij apud Navarrum, ubi supra; qui faciliè eorum argumenta diluunt.

Canoni-
d Regu-
las un-
de dicti.
Primò, quia censendum non est, tot ac tantos viros, tam ejusdem, quam aliorum Ordinum, Græcè ac Latine peritissimos ignorasse, *Canon Græcè idem esse, quod Latine Regula.* Quod quidem, ut Navar. ait, auditor canonum annulos novit. Secundò solvant, quia quando vocabula sunt diversarum linguarum, apud fieri solet ejusdem verbi congeminatione, ut in illo *Marci 4.* Abba Pater, & ad *Rom. 8.* Clamamus *Abba Pater*: imò in eadem lingua ejusdem verbi repetitio non semper Bactologiam redolet, cum fiat non raro, ut excitetur affectus: ut illud *Psalmi*, *Deus Deus meus*: & quod Christus in cruce clamavit: *Holois, Holois Lamabathani.* Quare in præposito duplicata forte fuit nomenclatura, ut *Regularis Canonicus*, dum audit, bis se regulatam appellari, magis suæ Regulæ, & professionis obligationem expendat. Ac tandem ultimo, dicti sunt *Canonici Regulares* ad distinctionem aliorum Canonicorum, qui est simul, & Regulariter suo modo ex Ecclesiæ patrimonio vivant; *Regularis* tamen propriè non sunt: quia professionem monasticam non emittunt. Prædicti verò, *Canonici Regulares* propriè appellantur, quia stricti sunt professionis vinculo, ut optime notat Navarrus, ut supra.

Cavarr-
ur. Joan.
Mira.
Jo. Trull.
Navarrus
Ceteras verò acceptiones, quæ huic voci *Regula* conveniunt, optime quoque Religionis regulis quadrant. Nam sive *Regula* dicatur à rectitudine, qualis est illa, qua utuntur scriptores, lignarij, vel cæmentarij, sive dicatur à regendo, quo sensu diximus usurpari pro brevi in qualibet arte traditione documentorum: utroque sensu, ut egregiè notavit Umbertus in *Exordio suarum enarrationum in Regulam Divi Augustini Cap. 7.* monachorum institutum congruè *Regula* dicitur: Primò, quia sicut per regulam distorta diriguntur, ita etiam per hanc normam vivendi distorti mores diriguntur. Item, sicut per illam gibbi removenæ, ut patet in cæmentario: sic per istam gibbi superbi, & superfluitates complanantur. Item, per regulam res quadrantur, ut lapides redduntur quæ erant opere quadro. Sic per Religionis regulam fiunt homines quadrati virtutibus Cardinalibus, ut sint aptiores ad officio cælesti. Item, habilitantur res diversæ, ut fiant aptæ conjunctioni in unam, ut patet in cæmentarijs.

Marc. 4.
Ad Rom. 8.
Psalm. 62.
Cetera præfati intendimus, definiti sic rectè posset: *Regula monastica est quadam Evangelica vivendi norma ab Ecclesia approbata, qua trahit viam tendendi ad perfectionem secundum tria substantialia vota, & alias observantias proprias Religionis.* Hæc est propria definitio Regulæ: alix verò superius assignatæ potius sunt descriptiones quadam secundum hujus nominis, *Regula*, etymologiam, & variationem ejus acceptionem. In specie verò, adæquata nostræ Regulæ definitio fortè sic tradi posset: *Religionis Carmelitarum Regula est quadam norma vivendi ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita, ab ipsi, & à sede Apostolica approbata, dirigens ad charitatis perfectionem acquirendam, potissimum oratione ac meditatione continua, quæ est veluti immediatus ejus finis: deinde cellula clausura, manuum labore, ac strictissima abstinentia, & silentio, tanquam medijs ad prædictum finem destinatis.*

Ceteras
Regulæ
acceptio-
nes, quo-
modo
Religio-
nis Re-
gulæ
conve-
niant
ostendi-
tur.
Umbertus.

Consu-
lend.
Joan. à
JESU
2. part.
disciplina
monastica
cap. 2. &
commenta-
ris Regul.
Carmel.
Franc. sel
à S. Elia.

Sic per regulam monasticam fiunt diversi unam in Domino. Item, sicut scriptor, qui de Regula non curat, frequenter distortè scribit: sic discipuli propriam regulam negligentes distortè vivunt. Qui autem secundum eam, rectissimè vivunt. Et quemadmodum ex applicatione regulæ quando que res, quæ videbatur recta, apparet distorta, vel gibbosa, quæ apparebat plana: sic procul dubio si diligenter vita multorum sub regula degentium ipsi regulæ comparatur, apparebit distorta plus, quam antea credebatur. Secundo etiam modo potest dici Regula, quia sicut regula in artibus docet artem sciendi: sic ista artem vivendi. Et sicut per regulam regit se quis in scientia: ita per hanc in vita. Hæc Umbertus, *Ubi supra.* Quibus aptè declarat etymologiam & officium Regulæ Monasticæ ex comparatione ad alias regulas.

Definitio pro-
pria Re-
gulae Car-
melita-
rum.

D V B I V M II.

Circa illa verba, *Fratum B. Mariæ de monte CARMELO*: ubi differitur, quare Religio Carmelitarum titulo B. Mariæ Virginis insigniatur.

RELIGIOSI omnes Patronum aliquem, sui status, & Regulæ proprium Authorem cognoscunt. Alij enim *Antonium*, alij *Basilium*, alij *Beneditum*, alij *Franciscum*, aut *Dominicum*, ut institutorem, & Patrem venerantur; Carmelitæ verò *JESU* eus *Eliam* magnum *DEI* prophetam suæ Regulæ *MARIA* authorem, propriique instituti Fundatorem habeant (ut latius infra prosequemur) præter hunc tamen Patronum, illud habet Religio hæc, ut speciale privilegium, ut sit sub patrocinio, & tutela beatissimæ Virginis *MARIÆ*. Nam ut in magna domo, præter Patrem familias, matrem etiam aliosque familiares, & tutelarios habere oportet, ita in Religione Carmelitæ, sed ad eos deinde lactandos, & alendos: ad hæc quæ si mulier sit fortis, qualem depinxit Sapiens, verba sæpe familiæ vitam excellit, & domesticæ ejus ope, & auxilio majorem utilitatem, ac solatium sentire solent: sic in hac nostra Religionis domo, eus primi Parentes *Elias* & *Elišem* fuerint, oportebat tamen propriam esse matrem, quæ ad spiritualem hanc Religiosorum familiam producendam, & eandem nutriendam, & propagandam, suis virtutibus, officijs, ac meritis concurreret.

IN NOMINE
DOMINI
JESU
CHRISTI
SPIRITUS
SANTUS